

EESTI KEELE TEISE KEELENA RIIGIEKSAMI LÄBIVIIMISJUHEND

2016

Eesti keele teise keelena riigieksam koosneb kirjalikust ja suulisest osast.

Eksami kirjalik osa toimub 27. aprillil 2016. aastal algusega kell 10.00 ja lõpeb orienteerivalt kell 14.20.

Eksami suuline osa toimub 27. aprillil algusega kell 15.00; 28. ja 29. aprillil algusega kell 9.00.

I. KIRJALIK OSA

Eksami kirjaliku osa ülesanded on koondatud kahte vihikusse:

1. vihik – kirjutamisosa,
2. vihik – kuulamis-, lugemis- ja keele struktuuri osa.

Eksami kirjalik osa koosneb neljast osast:

- I osa – kirjutamine (90 minutit)
- II osa – kuulamine (CD-lt, u 40 minutit)
- III osa – lugemine (60 minutit)
- IV osa – keele struktuur (40 minutit)

Eksami kirjaliku osa eel

1. Kooli direktor vastutab, et eksamiruumis oleks töökorras CD-mängija ja kõigile eksaminandidele tagatud hea kuuldavus.
2. Eksam viiakse läbi ruumis, kus eksaminandid saavad istuda ühekaupa ja üksteist häirimata.
3. Eksamikomisjon lubab eksaminandidel eksamiruumi siseneda mitte varem kui 20 minutit enne eksami algust nimekirja alusel, kontrollib eksaminandide isikut tõendavat dokumenti ning suunab nad istuma nimekirjas märgitud järjekorras.
4. Eksamikomisjon ja välisvaatleja jälgivad, et eksaminandil ei oleks kaasas õppe- ega teisi abimaterjale. Eksamikomisjon tagab, et kõrvalised esemed jääksid väljapoole eksamiruumi või eksamiruumis selleks ettenähtud kohta. Nimetatud esemed ei tohi olla eksaminandi laual, laua all, toolil või eksaminandi vahetus läheduses.
5. Eksamile on lubatud kaasa võtta kirjutusvahendid, vajadusel ravimid, elementaarsed hügieenitarbed ja karastusjook.
6. **Kell 10.00** alustab eksamikomisjon eksami läbiviimise korra tutvustamist ja teatab, et sellest hetkest alates peavad eksaminandid alluma eksami korrale. Tähelepanu juhatakse sellele, et
 - riigieksamitöö sooritamisel tohib kasutada ainult musta või sinist tindi- või pastapliiatsit, pliitsiga kirjutatud või pliitsiga kirjutatud ja tindi või pastaga ülekirjutatud vastused hinnatakse 0 punktiga;
 - parandused eksamitöös tuleb teha selgelt, tõmmates maha terve sõna, sümboli, numbri või arvu;
 - eksamitöös ei tohi kasutada korrektuurivahendeid;
 - eksamitöö tuleb kirjutada loetava käekirjaga, ebaselged kohad loetakse veaks;
 - kõrvalise abi ja keelatud vahendite, sh mobiiltelefoni kasutamisel või mahakirjutamisel, selle üritamisel või kaasa aitamisel kõrvaldatakse eksaminand eksamilt ette hoiatamata, tema eksam loetakse mittesooritatuks ning eksamitulemuseks märgitakse 0 punkti;

- kui eksaminandi käitumine häirib riigieksami läbiviimist või teisi õpilasi, kõrvaldatakse eksaminand eksamilt ning tema eksamitööd hinnatakse 0 punktiga;
 - eksaminand ei tohi eksami ajal eksamiruumist lahkuda, v.a eksamikorraldusega ettenähtud juhtudel või vältimatu vajaduse korral. Sel juhul peab eksaminandi saatma riigieksamikomisjoni liige, kes ei ole riigieksamiaine õpetaja;
 - eksamiruumist väljas viibimise ajaks annab eksaminand oma töö riigieksamikomisjonile, kes märgib riigieksamitööle eksaminandi ruumist lahkumise ja tagasituleku kellaaja;
 - eksaminand, kes lõpetab töö varem, annab sellest käega märku ning ootab eksamikomisjoni märguannet eksamitöö üleandmiseks.
7. Välisvaatleja avab eksamiruumis eksaminandide juuresolekul ümbrikud 1. vihiku ülesannetega ja eksamikomisjon jagab need eksaminandidele.

Eksami kirjaliku osa ajal

1. Kui kõigile eksaminandidele on 1. vihik välja jagatud, annab eksamikomisjon loa alustada eksamitöö kirjutamist ning kirjutab kirjutamisosa algus- ja lõpuaja tahvlile. **Kirjutamisosa (2 ülesannet) kestab 90 minutit.**
2. Eksamikomisjon ja välisvaatleja tagavad, et eksaminandid kasutavad eksamil ainult lubatud töövahendeid, ei kasuta kõrvalist abi ega kirjuta maha. **Abivahendeid (nt õigekeelsussõnaraamatud jms) ei ole lubatud kasutada.**
3. Eksamikomisjoni liikmetel **on keelatud** eksaminande ülesande lahendamisel abistada või neile ülesannet selgitada.
4. Eksamikomisjon teatab eksaminandidele, kui kirjutamisosa lõpuni on jäänud aega 30 minutit ja kui aega on jäänud 15 minutit.
5. Eksaminand, kes lõpetab kirjutamisosa varem, annab sellest käega märku ning ootab eksamikomisjoni märguannet 1. vihiku üleandmiseks.
6. Kirjutamisosa aja lõppedes annab eksamikomisjon eksaminandidele korralduse kirjutamine lõpetada ja kutsub eksaminandid ükshaaval 1. vihikut üle andma. Eksamikomisjon ja välisvaatleja tagavad, et eksaminandid ei täienda oma eksamitöö kirjutamisosa pärast selleks ettenähtud aega.
7. Eksaminand, kes on kirjutamisosa lõpetanud:
 - kirjutab 1. vihiku üleandmisel selle tiitellehele üleandmisprotokolli järgi oma koodi ja riigieksamitöö üleandmise kellaaja;
 - annab allkirja 1. vihiku üleandmise kohta;
 - lahkub eksamiruumist.

Vaheaeg 30 minutit.

8. Pärast kirjutamisosa lõppu eksamikomisjon koos välisvaatlejaga:
- kontrollib, et iga eksaminandi 1. vihikul on õige eksamitöö kood;
 - teeb õpilase taotlusel tema riigieksamitöö kirjutamisosast riigieksamikomisjoni esimehe ja välisvaatleja juuresolekul koopia. Kui 30-minutilise vaheajal ei jõuta koopiat teha, tehakse see pärast eksamiaja lõppu. Sel juhul antakse eksamitöö 1. vihikud hoiule eksamikomisjoni esimehe kätte, kes tagab konfidentsiaalsuse. Koopiate tegemine ei tohi mingil viisil häirida eksami läbiviimist;
 - pakib kirjutamisosa tööd tagasisaatmise ümbrikusse sellele trükitud koodide järjekorras ja märgib ümbrikule eksamitööde arvu;
 - kontrollib, et tagasisaatmise ümbrikus oleksid ainult need eksamitööd, mille koodid on ümbrikul;
 - **lisab kirjutamisosa töödele hindamisprotokollid kahes eksemplaris ning suleb ümbriku;**

- pakib kasutamata jäänud 1. vihikud selleks ettenähtud ümbrikusse.
- 9. Pärast vaheaega (orienteerivalt kl 12.10) lubab eksamikomisjon eksaminandid eksamiruumi tagasi isikut tõendava dokumendi alusel.
- 10. Kui kõik eksaminandid on oma kohtadel uuesti istet võtnud, avab välisvaatleja ümbriku(d) 2. vihiku ülesannetega ja eksamikomisjon jagab vihikud eksaminandidele.
- 11. Eksamikomisjon juhib eksaminandide tähelepanu sellele, et kogu kuulamisosa (tööjuhendid, tekstid, pausid ülesannete täitmiseks) on salvestatud CD-le. Kuulamisosa algab muusikalise sissejuhatusega, mis kestab umbes 30 sekundit.
- 12. Kuulamisosa kestab umbes 40 minutit ja lõpeb lausega **Sellega on eksami kuulamisosa lõppenud.**
- 13. Pärast kuulamisosa jätkavad eksaminandid lugemisosa ja keele struktuuri osa ülesannetega. **Lugemisosa ja keele struktuuri osa ülesannete täitmiseks on aega 100 minutit.** Eksaminandid võivad ülesandeid lahendada neile sobivas järjekorras.
- 14. **Eksamikomisjon kirjutab eksami lõpuaja tahvlile.**
- 15. Eksamikomisjon teatab eksaminandidele, kui eksami lõpuni on jäänud aega 30 minutit ja kui aega on jäänud 15 minutit.
- 16. Eksaminand, kes lõpetab 2. vihiku täitmise varem, annab sellest käega märku ning ootab eksamikomisjoni märguannet eksamitöö üleandmiseks.
- 17. Eksamiaja lõppedes annab eksamikomisjon eksaminandidele korralduse kirjutamine lõpetada ja kutsub eksaminandid ükshaaval 2. vihikut üle andma. Eksamikomisjon ja välisvaatleja tagavad, et eksaminandid ei täienda oma eksamitöö 2. vihikut pärast selleks ettenähtud aega.
- 18. Eksaminand, kes on 2. vihiku täitmise lõpetanud:
 - kirjutab 2. vihiku üleandmisel sellele üleandmisprotokolli järgi oma koodi ja eksamitöö üleandmise kellaaja;
 - annab allkirja 2. vihiku üleandmise kohta;
 - lahkub eksamiruumist.

Pärast eksami kirjalikku osa

Eksamikomisjon:

- 1) kontrollib, et iga eksaminandi 2. vihikul on õige eksamitöö kood;
- 2) pakib eksamitöö 2. vihikud tagasisaatmise ümbrikusse sinna peale trükitud koodide järjekorras ja märgib ümbrikule eksamitööde arvu;
- 3) kontrollib, et tagasisaatmise ümbrikus oleksid ainult need eksamitööd, mille koodid on ümbrikul ja suleb ümbriku;
- 4) pakib kasutamata jäänud eksamitööd ning CD-d selleks ettenähtud ümbrikusse;
- 5) vormistab eksami toimumise kohta protokoll; protokoll märgitakse eksamile mitteilmunud, eksami katkestanud ning eksamilt kõrvaldatud eksaminandide eksamitööde koodid; protokollile kirjutavad alla eksamikomisjoni esimees ja eksami välisvaatleja.

Riigieksamitöö 2. vihikust ja kuulamisosa CD-st koopiategemine on keelatud. Kõik eksamimaterjalid, v.a kirjutamisosa, on konfidentsiaalsed.

EESTI KEELE TEISE KEELENA RIIGIEKSAMI LÄBIVIIMISJUHEND

2016

II. SUULINE OSA

Eksami suuline osa toimub 27., 28. ja 29. aprillil.

1. Suulise osa materjalid saadetakse koolidesse koos kirjaliku osa materjalidega.
2. Igaks suulise osa päevaks on ette nähtud eraldi eksamikomplekt, **mille kasutamise kuupäev on märgitud ümbrikule.**
3. Eksamikomisjoni kuuluvad:
 - aineõpetaja-intervjueerija;
 - hindaja – kvalifitseeritud eesti keele õpetaja, kes on läbinud vastava koolituse õppeaastatel 2013/2014, 2014/2015 ja 2015/2016, ei ole eksaminandi aineõpetaja ja kes hindab eksaminandi vastust hindamisskaala alusel;
 - välishindaja – kvalifitseeritud eesti keele teise keelena õpetaja, kes ei ole selle kooli õpetaja ja kes hindab eksaminandi vastust hindamisskaala alusel ning kelle ülesanne on jälgida eksamikorrast kinnipidamist.
4. Eksamikomisjoni võib kuuluda ka korraldaja – kooli direktori määratud õpetaja, kes jälgib eksaminandideksamiruumi kutsumist ja eksami läbiviimise üldist korda.
5. Peale eksamikomisjoni liikmete on eksamit õigus jälgida HTM-i välishindamisosakonna / eksameid korraldava asutuse (edaspidi SA Innove) esindajal.
6. Eesti keele teise keelena riigieksami suuline osa salvestatakse.
7. Eksamikomisjoni esimees vastutab, et igas eksamiruumis on võimalik suulist osa salvestada.
8. **Palume suuliste osade salvestamisel kasutada digitaalseid salvestusseadmeid.** Salvestis peab olema MP3-, WMA- või muus analoogses formaadis.

Eksami suulise osa eel

1. **Välishindaja** saabub eksami suulise osa toimumiskohta vähemalt **30 minutit** enne eksami algust.
2. **Välishindaja** saab kooli direktorilt ümbriku(d) eksami suulise osa materjalidega ning kontrollib, kas ümbrikud on terved.
3. **Välishindaja** avab eksamikomisjoni juuresolekul ümbriku suulise osa eksamimaterjalidega **pool tundi** enne eksami algust, et **intervjueerija ja hindajad** saaksid materjalidega tutvuda.
Ümbrikus on:
 - läbiviimisjuhend intervjueerijale ja hindamisjuhend hindajatele;
 - 4 A-teemakaarti ja 4 B-teemakaarti eksaminandidele (monoloogid);
 - 4 teemakaarti intervjueerijale (arutlus);
 - 4 situatsioonikaarti intervjueerijale (dialoog);
 - 4 argumendikaarti eksaminandidele, igal kaardil kaks argumentide loetelu.
4. Aineõpetaja-intervjueerija ja hindajad **tutvuvad materjalidega eksamiruumist lahkumata.**
5. **Eksamikomisjon** kontrollib salvestusseadme valmisolekut suulise osa salvestamiseks. Kui mingite asjaolude tõttu ei ole võimalik eksaminandide vastuseid salvestada, teavitab eksamikomisjoni esimees viivitamata sellest SA Innovet telefonil 735 0566.
6. Eksami komisjoni esimees kontrollib, et eksamiruumis oleks eksaminandidele mõeldud märkmepaberid.

Eksami suulise osa ajal

Eksaminandi intervjuerib aineõpetaja-intervjuerija. **Hindajad ei osale eksamineerimises ega intervjuerija hindamises.**

1. Eksaminandid kutsuvad eksamiruumi üks eksamikomisjoni liikmetest ja kontrollib nende isikut tõendavat dokumenti.
2. Eksaminandid palutakse eksamiruumi koolis koostatud nimekirja alusel kas kahe- või ühekaupa (selle järgi, mitut õpilast korraga eksamineeritakse).
3. Intervjuerija tervitab eksaminande, tutvustab hindajaid ja palub eksaminandidel istet võtta.
4. Seejärel lülitab intervjuerija sisse salvestusseadme, ütleb eksaminandide koodid, tutvustab end ja palub alustada vastamist.
5. Suuline osa algab sissejuhatava vestlusega ja intervjuerija lähtub sissejuhatava osa kaardil toodud juhendist. Sissejuhatavat osa ei hinnata. Osa kestab *umbes 2–3 minutit*.
6. Seejärel alustatakse 1. osaga. Intervjuerija ulatab ühele õpilasele teemakaardi A ja teisele õpilasele teemakaardi B. Teemakaardil oleva monoloogi ettevalmistamiseks on aega *2 minutit*. Sel ajal võib eksaminand kirjutada paberile märksõnu, milleks on laual märkmepaberid. Kui teema eksaminandile ei sobi, võib ta üks kord kaarti vahetada, see ei mõjuta tema eksamitulemust. **Märkmepaberid korjatakse pärast suulise osa vastust kokku ja visatakse ära.**
7. 2. osa I ülesandes (arutlus) palub intervjuerija eksaminandidel etteantud teemal arutleda. Intervjuerija esitab teemade loetelust kummalegi eksaminandile 1–2 teemat. Ülesanne on täidetud, kui eksaminandid on omavahel arutlenud, esitanud oma seisukohti ja neid põhjendanud.
8. 2. osa II ülesandes (dialoog) palub intervjuerija eksaminandidel situatsiooni põhjal argumenteerida. Ühel õpilasel on kasutada poolt- ja teisel õpilasel vastuargumendid. Intervjuerija loeb ette situatsiooni ja palub kummalgi eksaminandil esitada kas poolt- või vastuargumente ning jõuda otsusele, mida selles situatsioonis ette võtta.
9. Kui eksaminand on lõpetanud vastamise, tänab intervjuerija teda ja ütleb, et eksami suuline osa on lõppenud. Seejuures hoidub intervjuerija hinnangulistest kommentaaridest, mis võiksid anda vihjeid selle kohta, milliseks kujuneb suulise osa tulemus.
10. Intervjuerija lülitab välja salvestusseadme.
11. Eksaminand allkirjastab protokollil eksamil viibimise kohta ja lahkub ruumist.
12. Nii kooli- kui ka välishindaja hindavad iga eksaminandide paari (või ühe õpilase) vastust **teineteisest sõltumatult** hindamisjuhendi järgi ning kannavad hinded hindamisprotokollile.

Pärast eksami suulise osa lõppu

1. Intervjuerija või hindaja annab salvestused koos kasutatud eksamimaterjalidega üle kooli direktorile, kes säilitab materjalid kuni eksami suulise osa viimase päeva lõpuni seifis ning korraldab salvestiste üleslaadimise.
2. Suulise osa protokollid pakitakse selleks ettenähtud paberümbrikusse.
3. Kõik eksamil kasutatud materjalid (v.a eksaminandide märkmed) pakitakse SA Innovele tagasisaadetavasse paketti.
4. SA Innovele tagasisaadetava paketi viib kooli direktor suulise osa viimasel päeval maavalitsuse haridusosakonda, v.a Tallinna koolid, kes toovad paketi SA Innove klienditeenindusse.
5. Suulise osa hindajate ja intervjuerijate, kes hindasid või intervjuerisid teiste koolide õpilasi või gümnaasiumi varem lõpetanud, töö tasustatakse. Selleks on vaja anda lepingu tingimustega nõusolek

Eksamite Infosüsteemis (<https://eis.ekk.edu.ee/eis/>) – menüüpunkti *EKK testid* alt valida *Testide läbiviimise nõusolekud*.

Ümbrike sisu (v.a hindamisskaala) on konfidentsiaalne kuniksamiperioodi lõpuni ja koopiate tegemine sellest on keelatud.

Suulise osa salvestiste üleslaadimine

- Pärast eksamit tuleb salvestised üles laadida SA Innove ftp-keskkonda, mille aadressid on <http://ftp.innove.ee> (avamiseks Internet Exploreriga) või [ftp.innove.ee](ftp://ftp.innove.ee) (avamiseks Windows Exploreriga või ftp-kliendiga).
- Palume eesti keele eksami jaoks luua eraldi kaust. Iga õpilaspaari vastus peab olema salvestatud eraldi faili ja tähistatud õpilaste eksamitöö koodiga faili nimes.
- Alternatiivina võib koos salvestistega laadida üles tekstifaili, milles näidatakse ära kooli nimi, eksamiaine, failinimi ning õpilaste koodid, kelle vastused nimetatud failis sisalduvad
- Lisainfot saab SA Innove kodulehelt <http://www.innove.ee/et/riigieksamid/koolidele-riigieksamitest/labiviimine>.
- Suulise osa salvestiste üleslaadimiseks vajalikud kasutajatunnused ja salasõnad saadetakse igale koolile EHISes olevale e-posti aadressile aprilli lõpus. Kui kool ei ole kasutajatunnust ja salasõna kätte saanud, palume saata vastav päring aadressile it@innove.ee.

Hindamine

Eesti keele tasemetunnistus (B2) väljastatakse juhul, kui eksaminand on saanud vähemalt 60 protsenti maksimaalsest tulemusest, kusjuures ühegi osaoskuse tulemus ei tohi olla 0 punkti.